

Fora de programa

Poema per a fer bisos

Josep Pedrals

Una pronúncia amb un defecte,
el balbuceig d'un mot mal dit,
m'agitaran un tremolor d'afecte,
com ho han fet sempre, a dins del pit.
(«Eugeni Oneguin» cap. 3, XXIX
Alexander S. Puixkin
Traducció d'Arnau Barios)

Quan la llengua s'infiltra en el nostre cos
imitant el parlar dels de casa,
va assentant-se i creixent per tornar-se un joc
més enllà de la llengua imitada.

Transgredint el model fins que queda amorf
però encara és identificable,
va el poema, senyor del plaent esforç
de fer nova la flor més arcaica.

I és vital per antic, per humà i per boig,
com l'ardent *joie de vivre* goliarda,
tan romana i llatina i donada al goig
d'una alliberació imaginada.

El poema és vibrant i ha d'eixir de l'ou
més enllà dels límits de la pàgina,
per trobar plenituds de batec i ardor:
sortir al sol de la Mediterrània.

El poema és un crit de festa major,
immediat i present, és paraula
que va molt més enllà del gest d'escriptor
car desitja l'alè que la canta.

I el poeta es transforma en el sacerdot
d'un ritual de passió i d'entusiasme
que combina el fervor amb la reflexió,
la bellesa i el vi que l'exalta.

És com la invocació d'un Eros remot
a través d'una música sacra,
la manyaga abundor d'alegria al cor
sadollada en serena abundància.

*

I ho escric bo i sabent que creure en això
requereix de cinisme i teatre,
que el bucòlic -l'idíl·lic- és il·lusió
però es veu, allà al fons, i s'atansa.

No cal argumentar-ho i donar raons,
només toca salvar les distàncies
conquistant els desitjos amb l'efusió,
dir-ho clar des de dintre de l'ànima.

El poema no aporta una solució
però hi és, a prop teu, preguntant-se
com s'hauria de viure, com fer l'amor,
com mirar-se la mort a la cara...

I remena i rebusca la redempció
per qui encara no sap com salvar-se,
ja que mai no en quedem totalment absolts,
de la vida i la mort i nosaltres.

Però es pot entonar per als que hi ha a prop
l'hic et nunc, i a seguir l'espectacle!
Que el més pràctic és ser conscientment a lloc
i és d'això, de ser aquí, del que es tracta.

El poema fa viu el tresor del do
-no és un llast coactiu ple de pantes-
i no beu solament de l'erudició
de l'anàlisi docta i beata.

El poema és fet d'Art, Humanisme i Joc,
un conjur de bellesa estimada
que s'esplaia en impulsos i observacions,
divertit, o pregon, o de gala.

I és sensual però furga per l'interior,
i és creient en la seva coartada,
perquè sap que l'estètica és l'horitzó
de l'afecte pels aprenentatges.

Fins i tot és polític per relació
amb un món que no espera trobar-se'l,
perquè si hi ha un poema és ben bé per sort,
perquè una llibertat ho anhelava.

Tot el món que el llenguatge ha covat als cors,
treballant-se per dins de l'entranya,
surt per ser compartit i perquè, si no,
quina finalitat té el llenguatge?

